

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 300.— Negyed évre K 75.—
Fél évre K 150.— Egy hónapra K 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

A munkáskérdés és a női választói jog

A kormányzópart egysége

Budapest, nov. 19. A nemzetgyűlés munkája november 29-ig szünetel, a bizottságok azonban közben is folytatják munkájukat. Az igazságügyi bizottság hétfőn tárgyalja tovább az állami és társadalmi rend védelméről szóló javaslatot.

A szünet után három törvényjavaslattal foglalkozik a nemzetgyűlés és pedig az állami és társadalmi rend védelméről szóló javaslattal, a munkásbiztosítás reformjával és a törvényhatósági és községi választások megejtéséről szóló javaslattal.

Mind a három javaslattal szemben van bizonyos ellenérzés. Az igazságügyi javaslat éppen ezért már a bizottságban megkezdett és valószínű, hogy a bizottság több módosítást is fog tenni.

A munkásbiztosítás reformja körüli ellentétek megértelme az egész munkáskérdést, a törvényhatósági és községi választásokról szóló javaslattal pedig a női választói jog kérdése exponálódik.

Ertesülések szerint azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a javaslatok letárgyalása után a nemzetgyűlés két hónapos szünetet kap és a minisztériumok ezalatt elkészítik az alkotmányjogi javaslatokat.

Mindezen kérdések összeszövődnek a párterelekek kérdésével. A legutóbbi napokban állandóan sűrű bizalmas tanácskozások folynak az egységes kormányzópart reformja körül. Általában az a törekvés nyilvánul meg a nemzetgyűlés vezető politikusai között, hogy meg kellene őrizni a mostani kormányzópartot, de homogénebbé és akcióképesebbé kell tenni az által, hogy egy a jobboldali, mint a baloldali iránylatokhoz tartozó képviselők kiválnának. A párt vezetői különben új program előkészítésén is munkálkodnak, ami a ratifikáció és a földreform megszavazása után magától értetődőleg szükségessé vált.

50% pótdadó a hadigondozottak javára

Beszámoltunk ma arról az értekezletről, amelyet esütörtökön délelőtt a debreczeni és hajdúmegyei hadirokkantok ügyeinek minél hathatósabb kezelése érdekében tartottak a népjóléti miniszter kiküldöttjének részvételével.

Az értekezleten Cseke Sándor varmegyei árvaszéki elnök javasolta, hogy Hajdúmegye példájára Debreczen város is, függetlenül az esetleg megállapítandó országos adótól, pótdadót vessen ki a hadigondozottak segélyezésére javára.

Az értekezlet után a főispán részvételével rendkívüli tanácsülés volt, amely elhatározta, hogy javaslatot tesz a közgyűlésnek, vessen ki a 6,600.000 korona állami egyenes adó után külön 5 százalékos pótdadót a hadigondozottak javára. Igy 330.000 koro-

nát lehetne erre a célra fordítani és ez az összeg az egyenes adó-alap növekedésével még szaporodhatik is.

Az új 5 százalékos pótdadó már szerepelni fog az ilyen értelemben átdolgozott 1921. évi költségvetési előirányzatban.

Minisztertanács dönt az Ébredő Magyarok Egyesülete ügyében

Budapest, nov. 19. A kormány tagjai ma délután minisztertanácsot tartanak, amelyen határozni fognak afelől, hogy az Ébredő Magyarok egyesülete önkormányzatának felfüggesztése érvényben marad-e.

Illetékes helyen arra utalnak, hogy e kérdésben még semmiféle döntés nem történt és a minisztertanács más elhatározására kizárólag a belügyminiszter előterjesztendő jelentése lesz irányadó.

Ujabb ellenségeskedések a lengyel-orosz fronton

Rotterdam, nov. 19. Rigából táviratozzák, hogy a lengyel-orosz fronton újabb megkezdődtek az ellenségeskedések. A lengyelek két helyen is átlépték a Berezínát.

Megalakultak a Népszövetség bizottságai

Argentina külügyminisztere sürgeti minden állam felvételét

Páris, nov. 19. (A MTL szikratávirata.) Genfi jelentés szerint a népszövetségi bizottságok elnökeit és alelnökeit megválasztották.

Az első (általános szervezési) bizottság elnöke Balfour, alelnöke Wellington Rood.

A második (technikai szervezés) bizottság elnöke Tiltoni, alelnöke Take Jonescu.

A harmadik (költségvetési) bizottság elnöke Quinones de Leon, alelnöke Restrepo (Columbia).

A negyedik (igazságügyi) bizottságnak, mely a nemzetközi bíróság szerepét tölti be, elnöke Leon Bourgeois, alelnöke Alfonso Cotta.

Az ötödik bizottságnak, mely az új tagok felvételéről határoz,

elnöke Hunoho (Chile), alelnöke Blanco (Uruguay).

A mandátumokkal és fegyverkezési ügyekkel foglalkozó bizottság elnöke Branting lett.

Páris, nov. 19. Genfi jelentés szerint a népszövetségi tanács tegnapi ülésén Pueyrredon argentinai külügyminiszter kifejtette Argentina diplomáciai szerepét a háború alatt. Hangsúlyozta azt a tényt, hogy bizonyos országoknak a népszövetségbe való fel nem vétele veszedelmes következményekkel járhat és oda vezethet, hogy a népszövetség ellen irányuló második szövetség fog alakulni.

Utána Robert Cecil lord szólalt fel Örményország érdekében.

Pisztolypárbaj lesz Bottlik és Semsey között

Ujabb lovagias ügyek

Budapest, nov. 19. Az a becsületbíró, amely Bottlik József és Semsey József ismeretes lovagias ügyében összeült, tegnapi hangulattal határozattal megállapította, hogy a nemzetgyűlés alelnöke ellen felhozott vádak teljesen alaptalanok.

A döntés alapján Bottlik fegyveres elégtételt kért Semseytől. Bottlik segédei, Balla Aladár és Barla-Szabó József nemzetgyűlési képviselők, Semsey segédeivel, Conrád János gróffal és Abonyi Andor ezredessel ma délben ültek össze tanácskozásra. Tekintettel a sértés súlyos voltára, valószí-

nűnek tartják, hogy pistolypárbajban fognak megállapodni.

Semsey József a becsületügyi eljárás folyamán hivatkozott Görgey László borsodmegyei főjegyzőnek és Vay László volt másodjegyzőnek Bottlikra nézve sértő nyilatkozataira. Ezek miatt Bottlik segédei tegnap távirati uton kérték elégtételt a nevezettektől.

A görög trónörökös Svájcha utazott

Kolozsvár, nov. 19. György spártai herceg, a görög trónörökös, Bukarestből Svájcha utazott.

Újból napirenden a villamos áramár emelése

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A jog- és pénzügyi bizottság esütörtökön délután Vargha Elemér dr. tb. főjegyző elnöklésével ülést tartott a legközelebbi közgyűlés előkészítésére.

Kecskemét városának feliratára vonatkozólag, mely a nemzetgyűlésnek hivatása magaslatára emelését célozza, azt javasolja a bizottság, hogy a közgyűlés tésesse irattárba.

Zoltai Lajos muzeumőrnek 1921. január 1-től kezdve évi 2500 korona működési pótlék kiutalását javasolja a bizottság és javasolja annak a közgyűlési határozatnak a fentartását is, amely a nem szorosan vett közigazgatási alkalmazottait a városnak szintén beszerzési előlegben részesíti.

Hosszabb vita volt a világítási bizottság javaslata fölött, mely a világítási vállalat előterjesztése alapján a villamos áramárnak 2 koronával való emelését javasolja. Schwartz Vilmos nem találta indokoltnak az áram árának újbóli emelését. Több felszólalás után a bizottság úgy határozott, hogy a világítási vállalat a bizottság legközelebbi ülésére terjessze elő első félévi nyers mérlegét és ennek alapján határoznak majd az áramár felemelése kérdésében.

Ismeretterjesztő előadások a ref. leánygimnáziumban

A ref. leánygimnázium tanárkara az intézet szertárai javára ismeretterjesztő előadásokat rendez az iskola dísztermében. Az előadások hetenként szombaton d. u. 5 órától tartanak a következő programmal:

Első sorozat: november 20-án: Megnyitó, mondja Konez Aurélné ig.-nő. A gyermekszoba az állatvilágban, szabad előadás, elmondja Szondy György tanár. Nov. 27. Szondy György tanár: A toilet az állatvilágban. Dec. 4. Demeter István tanár: A naprendszer és a világegyetem. Dec. 11. Demeter István tanár: A naprendszer és a világegyetem. Folyt.

Második sorozat: 1921 jan. 9. Konez Aurélné igazgatónő: Vissza a nemzeti klasszikusokhoz. Jan. 16. Szondy György tanár: A katonai magyar költészetben. Jan. 23. Tóth Etelka tanárnő: A háború utáni Európa. Jan. 30. Hettesheimer Ernő tanár: Bismarck.

Febr. 6. Vallásos délután később közlendő műsorral. Belépődíj egy előadásra, a vallásos délután kivételével 5 kor., az első sorozatra 15 kor., a második sorozatra a vallásos délután kivételével 15 kor. Jegyek előre válthatók az intézet tanárszobájában Szondy tanárnál.

A három Zsuzsanna Három félev három feleségért

A debreceni törvényszéken érdekes bűnpert tárgyalt ma *Bényey Gyula* törvényszéki bíró büntetőtanácsa. *Háromnejűség* miatt folyt az eljárás *Kónya Ambrus* 28 éves hajduszoboszlói földmives ellen s ami a tárgyalás főérdekessége volt, *megjelent a három feleség is*. A vádlottat a többnejűségén kívül még azzal is vádolta az ügyész, hogy öccsével, aki falusi jegyző mellett irnok, egy bizonyítványt adatott magának, amelyben hivatalosan igazolta, hogy *nőtlen*. Emiatt közokirathamisítás, amiatt pedig, hogy az utolsó feleségétől három malacot csal ki, család büntetvényét vádját emelte ellene a királyi ügyész.

Kónya Ambrus töredelmesen bevallotta mind a három házasságot. Elmondta, hogy 1917 szeptember 14-én *Szoboszlón Szarvas Zsuzsannát* vette el. Csak három héttel *I. Zsuzsanna*val, mert katonának kellett bevonulnia. 1918 októberében szabadságot kapott. Ezalatt az idő alatt sikerült megnyernie *Németh Zsuzsanna* halmazujvárosi hajadon kezét. Am *II. Zsuzsanna*val sem élt sokáig, pedig, amint a főtárgyalás adatai bizonyítják, ez szerette legjobban. Pár hónap múlva bucsút vett a kapuféltől és *Vértés községe* ment, ahol 1919 március 11-én feleségül vette *Arday Zsuzsanna* leányát. Házasságuk rövid, de boldogtalan volt. Sehogysem illettek egymáshoz, mindig veszekedtek és valószínűleg az indította arra, a sokat próbált férjét, hogy *III. Zsuzsanna*t is otthagyja és *Békésgyulára* menjen.

Am itt utólrta a nemezis. *I. Zsuzsanna* nyomára jött üzelmének és feljelentette.

Kónya bevallotta még a közokirathamisítást is, a csalást azonban tagadta.

A törvényszék a bizonyítási eljárás során kihallgatta a három *Zsuzsanna*t is. *I. Zsuzsanna* azt mondta, hogy azért váltak el, mert az ura undok ember. *II. Zsuzsanna* — úgy látszik — még most is szereti *Ambrust*, mert szemérmes pirulások között jelentette ki, hogy ő nem akar elhagyni. Azt kívánja csak, hogy válasszák el. *III. Zsuzsanna* ellenben szemérmes mondta az urának, hogy házastárs, veszekedős természetű ember és hogy örül, hogy megszabadult tőle.

A törvényszék *kétféle házasság büntetlenségében* mondta ki bűnösnek a vádlottat és *másfélvi börtönre* ítélte. Így *Kónya Ambrus* minden *Zsuzsanna*ért egy félevet kapott. Ugy látszik, ezt a megoldást ő maga is kielégítőnek vélte, mert *megnyugodott az ítéletben* és csak annyit kért, hogy büntetését *Békésgyulán* tölthesse ki.

... Talán ott egy *IV. Zsuzsanna* van a dologban?

Női Antilop-keztük

érkeztek minden színben.

Schön Sándor

Piac-u. 14. Csapó-u. sarok.

Férfi fehérneműket

kereszt

HERMAN

NANDOR és Tsa

Piac-utca 10. Bikával szemben.

Gyilkosság vádja Ily László ellen Perujtást kért a Club-kávéház hőse

Budapest, nov. 19. Ismeretes, hogy *Ily László*t a Club-kávéházi első rombolás és véres merénylet után a statáriális bíróság 13 évi fegyházra ítélte lázadás címén.

Ily László perujtásért folyamodott. Kérelmében azt hangoztatta, hogy a statáriális bíróság tévesen minősítette tettét lázadásnak, mert az a csoport, amely a Club-kávéházi eseményeket rendezte, alig 8-12 egyénből állott, tehát tömegnek nem tekinthető. Azzal is érvelt, hogy a csoport nem volt felfegyverkezve, mert csak egynél volt revolver, a többinél csupán bot volt. Tagadja, hogy a Club-kávéházban a zsidó hitfelekezeteket akarták volna megtámadni, mert céljuk csak az volt,

hogy az ott tervezett cionista-gyűlés megtartását megakadályozzák.

A perujtási kérelemmel egyidejűleg a *koronaügyészhez* is beadvánnyal fordult *Ily László* védője és kérte, hogy a koronaügyész a statáriális bíróság sérelmes ítéletét *perorvoslással* támadja meg. A koronaügyészég felülvizsgálta az ügyet, de *semmiféle törvényes sérelmet nem észlelt*.

Ily László bűnügyének aktái egyébként még nem zárultak be végleg, mert a királyi ügyészég *újabb indítványt* készít a Club-kávéházi eseményekkel kapcsolatosan és ebben *Ily László ellen gyilkosság bűntette* címén *kér vizsgálatot*.

Soltra gyilkosai: Sasevics és Mészáros Imre

Mind a ketten szökésben vannak — II Britanniás előzetes letartóztatása

Budapest, nov. 19. A rendőrség tegnap befejezte a nyomozást a Britanniások ügyében. A nyomozás eredményeképpen tegnap este *tizenegy embert helyeztek előzetes letartóztatásba az őrizetbe* veltek közül, részint azért, mert alaposan gyanúsíthatók azzal, hogy résztvettek *Soltra József* rendőrellenőr meggyilkolásában, részint pedig különböző zsarolások, rablások és más hűncselekmények gyanúja miatt.

A nyomozás minden kétséget kizáróan megállapította, hogy az emlékezetes éjszakán

Soltra József rendőrt *Mészáros Imre* lötte le hátulról.

Mészáros Imre a polgári életben szerelő és jogtalanul viselt egyenruhát.

Mészáros Imrén kívül *Sasevics László* is résztvett a rendőrgyilkosságban. Mindketten szökésben vannak.

A rendőrség elfogató parancsot adott ki ellenük és országos nyomozásukra is megtett minden intézkedést. A rendőrség kér mindenkit, aki felismeri a két körözött egyént, hozza ezt az illetékes hatóságok tudomására, akiknek *Sasevics* és *Mészáros* azonnal le kell tartóztatniok és a budapesti főkapitányságra szállítaniok.

A tizenegy letartóztatott egyén közül négyen és pedig *Bujtás Lajos*, *Stenger Ede*, *Zsapka Kálmán* és *Tökés Ferenc* a nyomozás szerint ha nem is vettek részt közvetlenül a rendőrgyilkosságban, de ott voltak a körúton, amikor a rendőrgyilkosság történt. Hét letartóztatott, névszerint *Biró Béla*, *Rumbold Attila*, *Stanga Lajos*, *Szilágyi Török Miklós*, *Babarczy Jenő* báró, *Szekely János* és *Brauner Béla* ellen különböző hűncselekmények címén rendelték el a letartóztatást.

A tizenegy letartóztatott előtt nem egy csoportban hirdették ki az előzetes letartóztatást elrendelő végzést, hanem külön-külön. Tegnap este felhozták őket az őrizetes szobákból és a felsoroltak közül este fel 7-kor csak 10 előtt hirdették ki a végzést, *Babarczy* báró előtt pedig, bár elvben már tegnap el volt határozva letartóztatása, ma délelőtt hirdették ki. Mindnyájan egykedvűen fogadták a határozatot és *előterjesztéssel* éltek ellene, kivéve *Biró Bélát* és *Rumbold*

Attilát, akik *nem éltek jogorvoslatot*.

A tizenegy letartóztatott Britanniáson kívül tudvalegőleg néhány nappal ezelőtt *Kmetty Károlyt* is letartóztatták és át is kísérték az ügyészégre. Nyilvánosan a letartóztatottak száma: tizenkettő.

DOLLÁRT
és más idegen pénzt legelőnyösebben vezek
SIMON GYÖRGY
Debreczen, Kossuth-utca 11.

Pénzt takarít meg
ha **öltöny-, kosztüm- és télikabát-szövet szükségleteit**
Fischer Adolf és Pía
cégnél, Piac-utca 61. sz. alatt szerzi be.

HIREK.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.

— **Nagybeteg a német császárné.** Budapesti tudósítónk jelenti: Szükszavu távirat közölte már, hogy a volt német trónörökös *Wiesingeből* sürgősen elutazott anyjához *Dornba*, mert a volt császárné súlyos beteg. *Augusta* volt császárné régi szív baja gyöttri és állapota, mint bágai táviratok jelentik, aggasztóvá fordult. Betegsége súlyosbított azzal, hogy teljes étvágytalanság lépett fel és ennek következtében testi ereje szemléltomást fogy.

— **Nincs cukor.** Hetekkel ezelőtt minden fűszerkereskedésben tetszés szerinti mennyiségben volt kapható a kockacukor, ma pedig egyetlen üzletben sem lehet cukrot kapni. A hatósági cukorellátás is megakadt. A közéletmezési miniszterium október 15-re ígérte az új cukor kibocsátását, máig azonban még az erre vonatkozó rendelet sem jelent meg, hogy cukor hiányában — szokás szerint — legalább rendelettel vizsgálhatassuk magunkat. A közéletmezési ügyosztály táviratilag érdeklődött a miniszteriumban, választ azonban még nem kapott.

— **A fényüzési forgalmi** adó ez év december 1-én életbe lép. A kifüggesztetett hirdetmény a városnál, községeknél és pü. hivatalokban részletes tájékoztatást nyújt. Kis- és nagykereskedők és iparosok, akik fényüzési tárgyak eladásával foglalkoznak, kötelesek bejelentéseiket a debreceni m. kir. pénzügyigazgatóságnál (I. emelet 2. sz. ajtó tanácsterem) írásban vagy szóval f. é. november hó 30-ig megtenni. Az eltitkolást, megrövidítést a törvény igen szigorúan bünteti. A kezeléshez szükséges nyomtatványok az illetékes állampénztáraktól szerzendők be. M. kir. pénzügyigazgatóság.

— **Eljegyzés.** *Steier Ignác* eljegyezte özv. *Weisz Bertalanné* leányát, *Szerénkét*, *Ujlétárról*. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Esküvő.** *Grünberger Miklós* és *Schvarcz Irén* e hó 23-án tartandó egybekelési ünnepélyükre tisztelettel meghívják rokonaikat és jó ismerőseiket. *Eötvös-u. 64.*

— **A közalkalmazottak beszerzési csoportja** értesíti tagjait, hogy hollandiai kristály cukorra előjegyzéseket lehet eszközölni. Az előjegyzést a testületknel kell tenni. Kérjük a testületi megbízottakat, hogy az előjegyzésekről szóló kimutatásokat kétpéldányban f. hó 25-éig a csoport irodába (Pénzügyi palota földszint 12. szám) adják be. Vidéki csoportok szükségletüket táviratilag jelentsék be. A cukor ára kilogrammonként 119 korona és a költségek. Fejadag 35 dekagramm.

— **A szegények felruházására.** A kereskedelmi és gazdasági részvénnytársaság *Nagy József* miniszteri tanácsos pénzügyigazgató nevének elhunytá alkalmából 500 koronát juttatott el a város polgármesteréhez azzal, hogy ezt az összeget szegény gyermekek felruházására fordítsák.

— **Debreceni diákok menzája** Budapesten. A Budapesten tanuló debreceni és hajdumegyei diákok menzát létesítettek ellátásuk biztosítására. Most azzal a kéréssel fordultak a városhoz, hogy a menza fenntartását élelmiszereknek természetben való kiutalásával biztosítsa. A kéréssel legközelebbi ülésén foglalkozik a városi tanács.

— **Elfogták Vargha Elemér** tolvajait. Megirtuk, hogy folyó hó 6-án este betörők álkulccsal kinyitották és kifosztották *Vargha Elemér* dr. városi tb. főjegyző lakását. A rendőrség megállapította, hogy a betörők elmenekültek Debrecenből és táviratilag hívta fel a rendőrkörület kapitányságait a nyomozás megindítására. Az eljárás pár nappal ezelőtt eredménnyel végződött. A betörés főtettesét, *Glatler Ferenc* 24 éves legényt a biharkeresztesi kirendeltség egy detektívje, a másik két tettest, *Markovics Józsefet* és *Kepes Károlyt* pedig *Barta Gábor* tiszthelyettes és *Fehér Örmester*, a biharkeresztesi csendőrs tagjai fogták el. *Glatler Ferenc*nél egy 60,000 korona értékű briliáns gyűrűt és egy ugyancsak briliáns medalliont találtak. Ennyi került meg az ellopott holmiból. A betörőket tegnap a debreceni rendőrség fogházába szállították.

— **Öngyilkos cseléd.** Pár nap előtt hírt adtunk róla, hogy *Tóth Anna* nyíracsádi születésű cseléd szerelmi bánatában marólugot ivott. A leányt a közokirathamisításban vették ápolás alá, azonban a gondos ápolás sem adhatta vissza az életnek, ma reggel a közokirathamisításos osztályán meghalt.

— **Frank Sándor** céghez *Piac-utca 42. sz. posztó szövet*, selyem és kész női fehérnemű legfinomabb kivitelben nagy választékban érkezett.

— **Télikabátok, öltönyszövetek, flanellek, kendők, sapkák, férfi és női fehérneműk** legnagyobb választékban kaphatók **Werner divatházban**.

Dynamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínhez berendezéseket eladók, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

Gyönyörű selyem és horgolt nyakkendők Frank Edénél, Vármegyháza mellett.

Alakíttassa kalapjait Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.

Női veleur- és bársony-kalapok leszállított árban lesznek árusítva a **Rozsa-áruházban.**

Őszi és téli női felöltő újdonságok óriási választékban érkeztek, továbbá leányka kabátok, női ruhák, flanel pongyolák, blousok olcsó árakban kaphatók. Frank Sándor női felöltő áruháza. Piac-u. 42.

Posztó gyapjuszövetek és szabó kellékek megbízható bevásárlási helye **Feldheim Testvérek** posztó-áruházában Király-u. 4.

Békebeli szerkezetű Wecker- és faliórák nagy választékban kaphatók Schiffman ékszerésznél Piac-utca 67.

Valódi veleur- és file-kalapok gyönyörű színekben és formákban érkeztek Frank Edéhez. Vármegyháza mellett.

Bármily bélyegzőssel ellátott bankjegyeket bevált
Farkas László
bank és tőzsdébizomány, Miklós utca 1. sz.
Dollár, külföldi pénzek vétete. Jelzálogkölcsönök. Ingatlan vétel és eladás

Férfi béleit és Antilop-keztüköböl
Óriási raktár
Schön Sándornál
DEBRECZEN.
Piac-u. 14. Csapó-u. sarok

SZÍNHÁZ.

Paraszthűség

Than Gyula népszínműnek titulált munkáját elevenítette fel csütörtökön este a Csokonai-színház. Hátatlan munkát végzett, mert ez a darab, amelyet annak idején, a bemutató alkalmával, irodalmunk egyik legilletékesebb tényezője részletesen kellett elbírálni, az azóta eltelt hosszú idő ellenére is rossz darab maradt és az a mentalitás, amely irodalmi téren is érvényesülve, csodákat tudott művelni, amikor világszerte ünnepeket magyar darabokat fércmunkákká tudott degradálni, arra a csodára soha nem lesz képes, hogy jó darabbá tegye, ami rossz. Pedig ez rossz darab, alapjában elhibázott és a kidolgozásban, a részletekben az alaphibára csak ráduplázó munka.

Népszínmű — mondja a színlap. Hat mindenekelött nem színmű. Drámai tárgya a francia rémdrámák témáinak gyenge epigonja, kiindulási alapja képtelenül hamis és magyar viszonylatokban elképzelhetetlen, a kifejtés logikai abszurdum, amely ellen minden magyar gazda ugyanazzal a furkósbottal tiltakoznék, amellyel a lányát megcsufoló véleget kiverné a házából, nehogy simogatva kérlelné, magyarázza meg tettet. Az alakok vagy teljesen jellemzés nélkül, illetve csupán a kosztüm által jellemezve keresik helyüket a darabban, vagy képtelen a jellemzésük, a szerző mesterséges eszközökkel dopingol, hogy alapjában elhibázott témáját fejlesztesse és megoldhassa.

De semmiesetre sem népszínmű a Than Gyula darabja, mert a kosztümökön, egy táncon és pár gyöngy népdalon kívül semmi kapcsolata a néppel nincs. Hiszen kétségtelen, hogy aki igazán a magyar nép életéből merítene drámai témát, annak a darabja legalább is reggeltől estig tartana, amíg a megfontolt beszédű, mély gondolkodású paraszti emberek valami cselekvésre határoznák el magukat, a cselekvés viszont csak egy pillanatra tartana, gyors lenne, határozott és biztos és ha nem is eredményezne véletlenül halált okozó súlyos testi sértést, de semmiesetre sem adná alul egy husz napon túl

gyógyuló súlyos testi sértésen. Ez az oka annak, hogy a legtöbb magyar népszínmű csak a nép nem is mindennapi, de ünnepi életéből, szokásaiból vett képek sorozata, de nem dráma, nem színpadi mű.

A Than Gyula darabja azonban még ezeket a népies képeket is nélkülözi, levegője nem a magyar falu levegője, hanem azé a régen elmúlt irodalmi korszaké, amely keztüköt húzott, meióta a magyar paraszthoz nyúlt és amely csak távcsövön át figyelve a falut, holdbéli embereknek láthatta csak lakóit. És a nyelv, amelyen ezek az állandóan ünneplő ruhában járó holdbéli emberek beszélnek, minden, csak nem a magyar nép nyelve, nem az a zamatos, zeng-zetes, súlyos magyar nyelv, amelyet épen Debreczenben közvetlen közelből hallhatunk ma is, hanem régi szalonok mesterkelt nyelve, amely még arra is kényszeríti a szegény magyar gazdát, hogy hatalmas körmondatokban beszéljen.

A színház dicseretes buzgósággal tett meg mindent a darab érdekében, a szereplők, ha már dróton rángatták őket a színpadra azzal, hogy: »ni, ni itt jön Bálint gazdala, vagy »jé nem a Pista jön ott?«, — legalább a színpadon becsületes munkát végeztek és különösen Bodán Margit, Szalma Sándor és Hellay Andor a maguk legjobb tudása szerint igyekeztek pótolni azt a népies hangot és hangulatot, ami a daraból hiányzik. Súlyos hibája a rendezésnek Kúszter Irén szövegátvitelének a beállítás. Kúszter Irén táncművészi kompozíció volt, kivitele pedig a táncművészet briliáns értéke, de bűn volt a népszínmű és a népszellem ellen egy egész sokadalom előtt szóló táncoló sarkantus magyar lány beállítása a darab vonzóereje érdekében. Hyenre vállalkozó magyar parasztlányt nem talál a rendező a Basahalmán innen, de még túl is állta!

A díszletek nagyon szépek, stílusosak, hatásosak voltak. A felvonások között a katonazenekar Nőt karnagy dirigálása mellett remekelt magyar művek előadásával.

A szépségű közönség sokat tapsolt és a szerzőt is kétféle lámpák elé idézte. (II.)

A színházi irodák jelentése:

Szombaton, f. hó 20-án C) bérletben a nagyszerű »Ezüst sárlya« a Csokonai-színházban.

21-én este *A paraszthűség* Kúszter Irén szövegátvitelével; délután mérsékelt helyárral »Luxemburg grófja« a Csokonai-színházban.

Szédületes volt és minden eddigti felülmúlt a Vigaszínház tegnapi esti műsora, amelyet ma, szombaton megismételnek. Pintérék ma is fellépnek. A jegyek elővétele megindult a színházi pénztárnál.

Monte Christo, Dumas világhírű regénye filmen az Uránban. A párisi Pathé-filmgyár mesterműve ez a film, mely a regényt minden szépségével a néző elé varázsolja. Jegyelővétel.

A kétarcú asszony, dráma 5 felvonásban az Apollóban, a Star-filmgyár remeke, Mattyasovszky Ilona a kettős főszerepben kitűnő alakítást nyújt. Jegyelővétel.

Lóth Ilona főszereplésével a »Góg« című öt felvonásos dráma az Arany Bika moziban.

Tip-Top-Top burleszk-opere a kinema-szkecs Ligeti Lajos kedvelt komikus személyes felleptével hétfőn az Apollóban. Jegyelővétel.

A tigrisarcu ember IV., negyedik befejező részét csak az Uránia mutatja be hétfőtől kezdve.

TÖRVÉNYSZÉK.

§. **A hajdudorogi direktorium.** A debreceni törvényszék ötös tanácsa ma délelőtt K. Papp Antal és Posta István hajdudorogi direktoriumi tagok bűnpéret tárgyalta. A vádlottaknak; miután direktoriumi tagok lettek, első dolguk volt, hogy az iskolákban betiltsák a vallásnevelést, azok egyrészt lefogadják és az

üzleteket szocializálják. A görög katolikus iskoláról leszedték a keresztet. Az ügyészség zsarolással, hatóság elleni erőszakkal és fizetésük felvétele miatt orgazdaság büntetvével vádolja őket.

A mai főtárgyaláson a vádlottak tagadták a terhükre rótt bűncselekményeket és azzal mentegőzték, hogy csak a rájuk nehezedő terror nyomása alatt cselekedtek.

A tanúk azonban ellenük vallottak. A törvényszék bűnösnek mondta ki őket a vád tárgyává tett cselekményekben és Postát 8 havi, K. Papp Antalt pedig 5 havi börtönrre ítélte. Vizsgálati fogságukkal 7 és 3 hónapot vett kitöltöttnek a bíróság.

SPORT.

Birkózás. Kérem a DTE birkózó urakat, hogy hétfőn este 6 órakor a Tornacsarnokban megjelenjen szíveskedjenek. Péterfia-utca 76. Előadó dr. Baecsó Pál, Bódog László.

Vegyetek menekült bélyegeket!!

DOLLÁRT
és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron váltja be
GÖTSCH SÁNDOR
bankirodaja DEBRECZEN,
Piac-u. 38. I. em. Főposta mellett.

A budapesti tőzsde
Ujabb áremelkedések

Budapest, nov. 19. Értékpapírpiacon: A forgalom a tegnapi elanyúlás után ma nagy izgalom és várakozás közepette nyílt meg. A tegnapi magánforgalom árából következtetve ma mindeuki lényeges elanyúlást várt és a kontremín jól megszervezkedve igyekezett ezt a hangulatot ki is használni. Általában az egész vonalon alacsonyabb árfolyamokon indult az üzleti forgalom, azonban ugyancsak az összes piacokon alig negyedórát forgalom után megváltozott az irányzat és mindenütt visszavásárlók és vásárlók jelentkeztek, úgy, hogy a megnyitáshoz képest majdnem az összes árfolyamok néhány száz koronával drágábbak lettek. Árak:

Magyar hitel 1795—820. Osztrák hitel 1040—90, Jelzálogbank 540, Lezámitoló 800—790, Hazai bank 760—75, Angol—Magyar 1000—1020, Agrárbank 850, Magyar—Olasz 480—85, Ált. Takaréék 1015—20, Pesti Hazai 25,800—26,200, Borsod—Misk. 4400—750, Concordia 2875—950, Giz. Ila 2325—450, Hungária 2950—800, Viktória 13,000—12,200, Salgó 7550—750, Ganz-Danub. 18,000, Ganz-Vill. 4100—50, Rima 3650—700, Kőburg 3775—900, Lipták 625—90, Brassói 5000—50, Hazai faterm. 6500—600, Ált. fa 2650—800, Nasic 18,600—19,000, Országos faterm. 2575—620, Danica 7500—800, Papir 3800—4000, Cukor 15,600—16,200, Lampa 3350—450, Östermelő 985—80, Gummi 3800—4250, Telefon 3550—4050, Atlantica 7800—8000, Közúti 1580—630, Déli vasút 1675—600, Levante 6000—150, Államvasút 4700—900, Trust 2290—400.

A valutapiac a helyzet ugyanaz volt, mint az értékpiacon: kezdetben lanyhaság, de később itt is megfordult az irányzat. Minden drágult és a tőzsdeidő második felében a dollár ismét 500 korona felé került, némely valuta pedig, mint a léva, lira, sokol és dinár, az előző napok magas árfolyamivóját tudta megtartani. Árak: Napoleon 1330—1400, Font 1750—1740, Dollár 482—505, Francia frank 31—, Márka 7—6,90, Lira 19,20—18,50, Romanov 3,04—3,16, Lei 7—7,09, Sokol 5,80—6,06, Svájci frank 83—84, Korona-dinár 14,45—14,25, Léva 6,20—6—, Lengyel márka 1,14—1,18.

Este 6 órai magánforgalom
Dollár 525 (nagyon szilárd), Napoleon 1430 (szilárd), Dinár 14,40 (szilárd), Sokol 6,00-on felül, Lei 7,30 (szilárd), Márka 6,95 (valamivel gyengült).

Zürichi devizák
Zürich, nov. 19. (Megnyitás.) Berlin 8,50, Newyork 644, Milano 21—, Prága 7,50, Bécs 2—, Osztr. bélyegzett 1,30, Bukarest 9,10, Varsó 1,30, Budapest 1,30.

DOLLÁRT
SZOKOLT, LEIT
legdrágábban vásárol
RANKAI bankirodaja
Debreczen, Konyrpiac. (Begenfeld-tér 8.)

Meghívó a Debreczen-Belvárosi Takarékpénztár r.-t.-nak 1920 november 28-án d. e. 11 órakor az intézet helyiségében (Piac-u. 51.) tartandó rendkívüli közgyűlésére, melyre a t. részvényeseket meghívja az Igazgatóság. Tárgysorozat: 1. Az alapszabályok 5., 8., 11., 12., 17—20., 23., 26—33., 35., 36—39., 26., 49., 50. §§-ainak módosítása. 3. Igazgatósági tagok választása. 4. Indítványok.

Szt. Pál-Gyógyintézet
Debreczen, ref. Egyházpalota.
Rendelés egész nap.
Tüdőbetegek, asztmások, idegbetegek, rheumások, borbajások, nemibetegségek s minden más chronikus bajok gyógykezelésére, az összes természetes gyógytényezőkkel felszerelt intézet.

Brilliansért, Aranyért Ezüstért
hámulatos árat fizetünk
Braun A. és Tsa
ékszerkészítők
Piac-u. 28. Passage,
a Gambrinus mellett.

Rocsik átalakítását,
tapacsozást, fényezést gyorsan és pontosan készítek. Csaka rocsikat veszek és becsérellek
NEULÄNDER
Erzsébet-utca 28.

Imavásárt
tart állandóan, új fogót csomaggal és ugrasztóval nagyban és kicsinyben
SCHÖN
Piac-utca 6. szám alatt.

Paprika szegedi
Csemege édes nemes
Fél " "
Rózsa I. "
" II. "
Kereskedelmi
Kapható legjutányosabban
ULLMANN SALAMON
Kereskedelmi R.-T. fűszer és gyarmataru nagykereskedésben

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük volt vevőinket, hogy Csapó-utca 26. szám alatt (Brüll és Grósz) volt üzletünket a háboru kitörésekor bevonulás miatt kénytelenek voltunk bezárni. 6 év és 3 hónap után sikerült Szibériából a hadifogságból hazajönni és

Plac-utca 27. szám alatt üzletünket újból megnyitottuk, melyet Brunner, Brüll és Grósz cég alatt tovább folytatjuk. Szíves pártfogásukat továbbra is kérjük.

Tisztelettel
Brunner, Brüll és Grósz
női divatruháza. Városi bérház.

'TURUL' Ingatlanforgalmi Iroda

Debreczen, Szent Anna-u. 29. I. ajtó. Telefon 178.

1. Burgondia-utcai részen 3 modern nagy lakással bíró (17 szoba) ház. Azonnal beköltözhető egy 3 szobás lakás. A lakások parkettesek, villanyvilágítással és fűdőszobákkal. Ára 680 ezer korona.
2. Eötvös-utca elején nagytelkű sarokra eső modern ház. 4 rendbeli lakással. Ára 280.000 K.
3. Csillag-utca 91. számú ház villanyvilágítással és vízvezetékekkel. Van benne 5 rendbeli 1 szoba konyhás lakás, melyből 1 szoba konyha azonnal át lesz adva vétel esetén.
4. Csillag-utca 41. számú ház 5 rendbeli lakással, villanyvilágítással és vízvezetékekkel. Ára 170.000 K.
5. Kabán jóforgalmu vendéglő-kávéház teljes felszereléssel, épülettel együtt azonnal eladó.
6. Tócskerthben István-utca 33. számú ház eladó. Van rajta egy két szoba, előszoba, konyha és kamrából álló cseréppel fedett új adómentes épület, amely vétel esetén azonnal beköltözhető. Ezenkívül egy szoba konyhából álló külön épület 2 fűdkamrával, sertésóllal, 750 m² területtel, amelyen 67 drb termő gyümölcsfa van. Ára 170 ezer korona.
7. A város központján nagyforgalmu hentes és csemegé üzlet-bodega és buffel, korlátlan italmérséi joggal azonnal eladó. (Évenként 300 hl. borfogyasztás)

Felvilágosítást ad az Iroda délután 9-12-ig és délután 3-5-ig.

ECET

legjobb minőségben, állandóan kapható nagy tételekben is, legjutányosabb árban

ULLMANN SALAMON

Kereskedelmi R.-T. fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésben

ÉDES NEMES PAPRIKA, 128⁰/₀ zsirszóda,

Japán rizs, bors, KOCSI-KENŐCS és mindenféle fűszer- és gyarmatáru legjutányosabb árakban beszerezhető

Friedmann és Asztalos

fűszernagykereskedőnél
Széchenyi-utca 6. szám.

Egy 30.000 lekösű r. t. városban lévő 50 év óta fennálló jóforgalmu vendéglő és szálloda

teljes berendezéssel, konyha berendezéssel, épületekkel együtt eladó. Csakis komolyan vevőknek felvilágosítással szolgál: Kertész József, KARCZAQ.

Vadbőröket

veszek legmagasabb árban, u. m. róka, nyul, görény, vidra stb.

ADLER szűcsmester, Széchenyi-utca 40. szám.

Fűszer és gyarmatáru nagykereskedésének

dusan sortírozott raktárát ajánlja n. b. vevői figyelmébe jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett

ULLMANN SALAMON

Kereskedelmi Részvénytársaság

Piac-utcai 69.

Vármegyházával szemben.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST-KÖBÁNYA, Marlinovca-tér 8-9.

Ajánlja: kiváló minőségű likőr- és különlegeséget, elismert elsőrendű rum és cognac gyártmányait.

APRO HIRDETÉSEK

VÉTEL.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat legmagasabb árban veszek Schiffmann ékszerész, Piac-utca 67.

Elsőrendű tüzfűt nagyobb mennyiségben veszünk. Aránjatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

Egy jó faj apadiszró kerestetik megvételre. Cím Hatvan utca 21. szám.

Ólmit, ólmosöveket, ólmedépreket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. Cím a kiadóhivatalban.

10 drb malacozó kocát vennék. Cím meg tudható a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Egy fűszer berendezés, két kávédaráló, cégtáblák, 99-es National-kassza, kirakat üvegek és állványok eladók Brunner, Piac-u. 27

Sárcipő alig használt, 44-es lábra eladó. Cím a kiadóban.

Hencserek, plüss diványok, Schöberl-ágyak készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnát, Halköz 8. Diványokból modern hencsereket jutányosan készítenek.

Üzleti irodaberendezés olcsón eladó. Ugyanitt ügynökök felvételnek Hatvan-utca 11.

Elefántesont billiárdgolyó, 2 garnitúra, jutányosan eladó. Cím a kiadóban.

OLAJMALOM.

A Hajdúcsanak Vasöntő és Gépgyár Ujvárosi-ut 5. szám alatti ipartelepen kibővíve, hajlókóval felszerelve üzembe helyeztetett az

olajmalom.

Mindenemű olajosmagvak

feldolgozása előnyös feltételekkel mellett elvállaltatik. 000
Telefon: 14-01

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULO I.

Telefon: 13-65.

Kitűnő minőségű gyapjú leány- és fiatalasszonyok nagy választékban kaphatók Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházában Simonffy-utca 2. szám alatt.

12 személyes teljes ezüst evő-készlet eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó gyermekjátékok, egy pár 33. és egy pár 35-ös valódi gummi sárcipő. Cím a kiadóban.

Tiszta egész íves makulaturapapír (újság) kapható lapunk nyomdájában.

Férfi ruhák jókarban levők eladók Miklós-u. 37. Herczegné.

KERESLET.

Aranyat, mindenféle ezüstöt, briliántot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Jó családból való zsidó fiú tanulóul felveszek Weinberger Márton röfsskereskedő Derecske.

Menekült urleánynak teljes ellátást adok kis leányom gondozásáért. Simonyi-ut 17.

Házmeszert keresek, ki azonnal elfoglalhatja állását. Jelentkezhetni Bundi-utca 16. szám alatt.

Fűszerszakmában praktissal bíró ügynök, ki a környéken be van vezetve, jó fizetéssel és jutalékkal Friedmann és Asztalos cégnél azonnalra felvétetik.

Fuvarozást elvállalok, stráfszekérrel költöztetést és fahordást Csokonai-utca 9.

Érettségizett izr. fiatal ember bármilyen megfelelő foglalkozást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Házgondnok vagy házfelügyelő állást vállalna magántisztviselő. Megkeresést a kiadóba kér «Megbízható» jellegre

VEGYÉS.

Plisse-Gouvre harangszoknyákból is készített Farkas Bella, Arany János-utca 20.

Házi koszt (kóser) bentékezésre és kihordásra kapható Piac-utca 71., második udvar. Glattsteiné.

Elcsereplém Arpad-tér 41. sz. alatti 1 szoba s konyhából álló lakásom ugyanolyanért, vagy 2 szobáért. Esetleg a közeli kertsekéhen is.

Israelita vallású gyermekek elemi vagy középiskolai tanulók oktatását elvállalja ellenséges megszállás alatti területeiről menekült diák. Héber olvasás tanítására is vállalkozik. Cím a kiadóhivatalban meg tudható.

Plisse-Gouvre munkák gyorsan, szépen olcsón készülnek Péterfia-utca 25.

Gyermekeket az iskolaidény kezdetével (rituális kosztolásra) vállalom teljes ellátásra. Legjobb gondozást biztosítok. Herczegné, Miklós-utca 37.

Jó házi koszt kapható. Cím a kiadóba.

Ingyen vihet akárki salakot (slagot) Piac-u. 34. számú háztól.

Kováry és Altman

szűcsök,
Piac-utca 42. az udvarban, ahol mindenféle szörme dolgok átalakítását és javítását a legújabb divat szerinti pontosan eszközlik.

Dr. Baltazár Dezső

„A próbáltatások idejéből”

című könyve most 00 jelent meg 00
Ára 120 K és a felár.

Kapható

Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

Felolós szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT

Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Rózsa Áruház Női és leány felöltők, kalapok
Debreczen. Alföldi palota.

Nyomatott Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában. Piac-utca 49.